

Europastrategie 2022-2030 Noord-Holland

Voorwoord Ilse Zaal

Europese ambities hebben grote invloed op lidstaten en regio's in de Europese Unie (EU). Bovendien zie ik de Europese ambities ook als kans om Noord-Holland de komende jaren te helpen in de transitie naar een toekomstbestendige en klimaatneutrale samenleving.

Ons eigen beleid en opgaven worden namelijk beïnvloed door de kaders in de Europese Green Deal, het plan dat van de EU een moderne, grondstoffenefficiënte en concurrerende economie moet maken. De Green Deal is kaderstellend, omdat die wettelijk vastgestelde doelen kent van minimaal 55% reductie van broeikasgassen in 2030 in de hele Europese Unie, én streeft naar een klimaatneutraal continent in 2050. Dat zijn forse opgaven, die wij alleen door samenwerking en een actieve houding in Europa kunnen waarmaken. Deze opgaven hebben veel raakvlakken met het beleid in Noord-Holland, waardoor er ook kansen zijn om ons eigen beleid en de transitie in Noord-Holland te stimuleren. Ik wil deze kansen benutten, zodat we zorgdragen voor een gezonde leefomgeving voor mens, dier, natuur en bedrijf.

De Europastrategie beschrijft onze Europese prioriteiten voor de komende acht jaar. Elke gedeputeerde is vanuit de eigen portefeuille betrokken bij de inhoudelijke Europese dossiers. In de strategie staan onze Europese activiteiten bij de bijbehorende dossiers benoemd. Zelf ben ik lid van het Comité van de Regio's, waar ik samen met lokale en regionale bestuurders adviezen uitbreng aan de Europese instituties. Dit doe ik in het belang van de regio's, en dus in het belang van Noord-Holland. De EU werkt aan het verbeteren van het klimaat en de groene en digitale transitie, ik ben blij dat ik daar mijn steentje aan mag bijdragen.

Haarlem, najaar 2021

Ilse Zaal

Gedeputeerde economie, landbouw & visserij, recreatie & toerisme, arbeidsmarkt, Europa, dierenwelzijn en bestuur ¹

¹ NB: de Europastrategie loopt voor een periode van acht jaar. In de tekst staan de huidige bestuurders genoemd. Tijdens de looptijd kunnen de namen van bestuurders veranderen, wanneer zij niet meer in de huidige functie actief zijn.

Hoofdstuk 1 Introductie

1.1 Waarom een Noord-Hollandse Europastrategie?

Europees beleid heeft direct impact op Noord-Holland. Europese kaders werken door in nationaal beleid en/of moeten rechtstreeks worden toegepast of uitgevoerd door provincies. Zo wordt provinciaal beleid op het gebied van landbouw, natuur en duurzaamheid grotendeels bepaald door Europese wet- en regelgeving. Ook is de Noord-Hollandse economie sterk internationaal georiënteerd en daarmee afhankelijk van het vrije verkeer van personen en goederen. Daarom is het belangrijk Europese beleidsontwikkelingen tijdig te signaleren en te duiden wat (nieuwe) Europese wet- en regelgeving voor de provincie betekent. Dit geeft ons de kans om mee te denken met Europees beleid en waar nodig te beïnvloeden. Daarnaast biedt Europa kansen op het gebied van kennis en financiën.

Noord-Holland kent flinke specifieke opgaven waarvoor grote transities in de regio nodig zijn. De EU creëert de randvoorwaarden die deze transities mogelijk maken. De Europese Green Deal is de strategie die de komende decennia het kader stelt om de klimaatdoelstellingen in Europa te behalen. Lidstaten hebben ingestemd met 55% reductie van broeikasgassen in 2030 en een klimaatneutraal continent in 2050. Binnen de Green Deal publiceert de Europese Commissie voorstellen met scherpere milieunormen en bindende doelstellingen voor de uitstoot van CO₂. Deze voorstellen kunnen aanpassingen in het Nederlandse beleid betekenen en daarmee gevolgen hebben voor het beleid in onze provincie.

In de Europastrategie beschrijven wij voor specifieke onderwerpen welke Noord-Hollandse belangen er op Europees niveau spelen en welke Europese activiteiten en samenwerkingen bijdragen aan het realiseren van de provinciale opgaven. Het gaat dan voornamelijk om signalering van relevante Europese beleidsontwikkelingen, signalering van kansen voor Europese subsidies en daadwerkelijke beleidsbeïnvloeding. Ook is het belangrijk dat we ons ervan bewust zijn dat we buiten de eigen regio kijken voor de oplossingen van problemen. Hiervoor biedt het Europese project bij uitstek kansen. Noord-Holland zoekt samen met andere Europese regio's naar oplossingen voor uitdagingen die op elkaar aansluiten. Voor die samenwerkingen is ons lidmaatschap van diverse Europese netwerken een goede uitgangspositie.

1.2 Ontwikkelingen Europa

Sinds 2019 werkt de Europese Unie aan een groene en digitale transitie. De volgende prioriteiten gaan de komende decennia het Europese beleid bepalen:

- De Europese Green Deal
- Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk
- Een economie die werkt voor de mensen
- Een sterker Europa in de wereld
- Bevordering van onze Europese levenswijze
- Een nieuwe impuls voor de Europese democratie

Zoals gezegd raakt vooral de Europese Green Deal het Noord-Hollandse beleid. In de Green Deal worden de Europese ambities uiteengezet op bijvoorbeeld het gebied van de energietransitie, duurzame en slimme mobiliteit, verbetering van de Europese biodiversiteit, het tegengaan van milieuverontreiniging, duurzaam bouwen en renoveren, circulaire economie en duurzame

landbouw. Deze ambities hebben veel raakvlakken met provinciale thema's, zoals meedoen aan het realiseren van de klimaatambities, de inzet op energiebesparing en de opwekking van duurzame energie. Daarbij wil de provincie de transitie maken naar klimaatneutrale en circulaire bouw en werken aan duurzame verstedelijking. Daarnaast wil de provincie de gezonde leefomgeving bevorderen, waarbij de aandacht speciaal gericht is op de problemen met zeer zorgwekkende stoffen en de verbetering van schone lucht. De leefbaarheid en een vitale economie zijn de speerpunten van het Noord-Hollands beleid, waarbij het landelijk gebied een essentiële rol speelt, zowel voor de leefomgeving als voor het behoud en herstel van de biodiversiteit.

- **1.3 Prioritaire thema's**

Het is belangrijk om prioritering aan te brengen in de thema's waar wij richting de EU op inzetten. Er speelt veel in de EU, maar niet alles wat op Europees niveau speelt is even relevant voor de provincie. Om onze boodschap over te brengen, is continuïteit van belang, zodat op de lange termijn een duidelijk profiel wordt opgebouwd en we een betrouwbare samenwerkingspartner zijn. Door binnen onze Europese activiteiten voor acht jaar het accent te leggen op een aantal specifieke inhoudelijke opgaven kunnen we die continuïteit in onze boodschap waarborgen. In de kaderstellende notitie voor deze Europastrategie is vastgesteld dat we werken met twee overkoepelende thema's:

- Gezonde Leefomgeving met specifiek aandacht voor klimaat & biodiversiteit
- Economie

Deze thema's hebben een centrale plek in de Europastrategie met duurzaamheid als een rode draad. Dit betekent dat de activiteiten in de Europastrategie steeds bijdragen aan de provinciale doelen op deze twee overkoepelende thema's. Wij streven naar behoud en versterking van de economische concurrentiepositie en het vestigingsklimaat van de provincie, waarbij specifiek aandacht is voor een gezonde leefomgeving. Een gezonde omgeving waar je woont, werkt of recreëert en die uitnodigt tot een gezonde leefstijl. De balans tussen economische belangen en het belang van een gezonde leefomgeving is de kern van ons Europees beleid op de lange termijn. De specifieke provinciale opgaven die bijdragen aan de overkoepelende thema's zijn de volgende:

1. Energietransitie
2. Land- & Tuinbouw
3. Circulaire Economie
4. Slimme, Schone & Veilige Mobiliteit

Aansluitend op de Europese beleidstrajecten en de provinciale beleidsagenda's zal de Europastrategie van 2022 tot en met 2030 van kracht zijn. Een aantal beleidsagenda's bij de provincie loopt tot 2030, zoals bijvoorbeeld de Voedselvisie. De prioritaire opgaven worden verderop in deze strategie uiteengezet in lobbydoelen voor de komende acht jaar. Europese besluitvormingsprocessen kunnen vele jaren duren. Als basis van de provinciale betrokkenheid in Brussel is een lange termijnvisie en continuïteit van belang. Afhankelijk van ontwikkelingen in Brussel en in de provincie, zoals provinciale verkiezingen, zal de Europastrategie ook ruimte bieden voor accentverschuivingen binnen de vastgestelde onderwerpen.

Digitalisering

Net als duurzaamheid loopt digitalisering als een rode draad door het Europese beleid heen. Digitalisering is een belangrijke voorwaarde om de Europese doelen binnen de Green Deal te halen. De Green Deal is naast een groene transitie ook een digitale transitie. Ook voor Noord-Holland is digitalisering een belangrijke voorwaarde om de transitiedoelen op prioritaire opgaven te behalen.

Wij volgen daarom de Europese ontwikkelingen op het gebied van digitalisering die invloed hebben op ons eigen beleid. Een belangrijke ontwikkeling is bijvoorbeeld de Europese routekaart met digitale doelstellingen voor 2030. Ook staan er diverse wetgevende en niet-wetgevende beleidsinitiatieven op het programma. Zoals de Europese Wet Digitale Diensten, de concretisering van het Witboek Kunstmatige Intelligentie (AI), doelstellingen voor Europa's digitale decennium 2030 en het Datapakket gecombineerd met de Databankrichtlijn. Daarnaast biedt digitale innovatie in Noord-Holland in Europees verband ook kansen, bijvoorbeeld via het *Digital Europe Program* waar de MRA als Europese digitale innovatie hub in samenwerking met andere regio's aan zou kunnen deelnemen. Datacenters spelen een belangrijke rol in de Noord-Hollandse groene en digitale transitie. Zij maken het datagebruik, de opslag en de digitale innovaties die de transities dragen mogelijk. In Noord-Holland zijn 57 datacenters gevestigd, de Metropoolregio Amsterdam is één van de grootste Europese hyperconnectiviteit / datacenter hubs. Vanuit deze hubs zijn er veel en goede verbindingen naar alle Europese landen en regio's. Die hubs zijn cruciaal voor de distributie van data. Ons streven is om de meest duurzame en innovatieve datacenter hub in Europa te worden.

Hoofdstuk 2 Europese activiteiten

2.1 Soorten activiteiten

Het hoofddoel van onze Europese activiteiten is om de Europese Unie en onze Europese samenwerkingen optimaal te laten bijdragen aan de uitvoering van ons eigen beleid. Onze activiteiten zijn grofweg onder te verdelen in drie punten:

1. *Monitoring van relevante Europese wet- en regelgeving en signalering van kansen en belemmeringen*

Voor de provincie is het belangrijk om op de hoogte te zijn van Europese ontwikkelingen. Dit geeft ons de mogelijkheid om in een vroeg stadium te bepalen wat deze ontwikkelingen betekenen voor de uitvoering van ons eigen beleid, welke mogelijke kansen dit biedt en om zo nodig Europees beleid te beïnvloeden. Zo is het belangrijk om de voorstellen in het Europese *Fit For 55*-pakket te volgen die grote invloed kunnen hebben op onze eigen Omgevingsvisie 2050. Een vereiste hierbij is dat de ambtelijke organisatie tijdig reageert op de ontwikkelingen in Brussel. Ook blijven wij ons voor de monitoring van EU beleid inzetten op een goede samenwerking met andere provincies in zowel Randstadverband als in het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP). Wij organiseren daarvoor de benodigde ambtelijke capaciteit.

2. *Het beïnvloeden van Europese beleidsteksten door meedenken tijdens beleidsontwikkeling en het aankaarten van belemmerende wet- en regelgeving*

Wij vinden het belangrijk dat EU beleid en ons eigen beleid zoveel mogelijk op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Soms werkt EU wet- en regelgeving belemmerend voor de uitvoering van ons beleid, tegelijkertijd bieden Europese ambities ook kansen die bijdragen aan onze doelstellingen. Voor de prioritaire onderwerpen in deze Europastrategie zoeken we daarom naar mogelijkheden om Europees beleid te beïnvloeden. De speerpunten voor de komende jaren staan in hoofdstuk 3. De beleidsbeïnvloeding staat altijd in dienst van de Noord-Hollandse ambities die we met elkaar in verschillende beleidskaders hebben vastgesteld. Ook bij de ontwikkeling van nieuw Noord-Hollands beleid bekijken wij de Europese dimensie en welke Noord-Hollandse belangen daarbij spelen.

3. *Kennisuitwisseling*

Het uitwisselen van kennis met andere regio's, belangrijke partners en in netwerken is van belang om effectief en efficiënt Europese ontwikkelingen te kunnen signaleren en beleid te kunnen beïnvloeden. Het kennisdelen zorgt ervoor dat we een betrouwbare partner zijn en dat we posities kunnen opbouwen in Brussel. Dit brengt ons in de gelegenheid om met Europese instellingen aan tafel te zitten. Ook leren we graag van andere regio's hoe zij met vergelijkbare uitdagingen omgaan en delen we innovaties uit onze eigen provincie om Noord-Hollandse innovatieve ondernemers te ondersteunen. Consistentie op thema's is daarbij van belang, zodat kennisuitwisseling en beleidsbeïnvloeding elkaar continu versterken. Daarom zetten wij ons de komende acht jaar voor zowel kennisuitwisseling als beleidsbeïnvloeding in op de prioritaire onderwerpen in deze strategie. Hiervoor is nodig dat we op Europees niveau meedoen in onze netwerken en daar inhoudelijk relevante informatie delen.

2.2 Netwerkvorming

Ten behoeve van de effectiviteit en efficiëntie van deze activiteiten werken wij samen met andere provincies en regio's. Op die manier creëren we de massa die nodig is om ons geluid te versterken. De netwerkorganisaties doen een deel van ons werk in de zin van het verzamelen en delen van informatie en het analyseren van nieuw beleid en nieuwe regelgeving. Ook door bilaterale

samenwerkingen met Europese regio's aan te gaan, kunnen we van elkaar leren en elkaar helpen. Deze samenwerkingen zijn gebaseerd op onderling vertrouwen en wij zetten ons daarom in om de relatie met onze Europese partners en netwerken te versterken. In de bijlage is een lijst gevoegd met onze belangrijkste Europese samenwerkingsverbanden en netwerken. Afhankelijk van de thematiek bepalen wij welk(e) netwerk(en) we hoe benutten.

2.3 Gebruik maken van Europese financieringskansen

In het verleden heeft de provincie de keuze gemaakt om actief in te zetten op de Europese subsidieprogramma's waar de provincie Noord-Holland (mede) de regie over hebben. De provincie is nauw betrokken bij de uitvoering van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO, bestaande uit de programma's Kansen voor West en Interreg) en het Platteland Ontwikkelingsprogramma (POP). Beide programma's zien wij als een belangrijk instrument om ons eigen economische beleid tot uitvoering te brengen. Kansen voor West vormt een onderdeel van onze MKB-innovatie instrumenten. Via het Kansen voor West programma investeert de provincie Noord-Holland (in de periode 2022-2029 ruim €37 miljoen Europees geld) in regionale economische activiteiten met sociale, economische, publieke en private partners. Het programma heeft een sterke nadruk op innovatie, valorisatie en klimatologische transitieopgaven en geeft daarmee uitvoering aan de twee overkoepelende thema's uit de Europastrategie: Economie en Gezonde Leefomgeving. POP wordt ingezet als instrument om de verduurzaming van de landbouw te stimuleren. Door onze betrokkenheid zorgen we ervoor dat de doelen van deze programma's aansluiten op provinciaal beleid en dat partijen in Noord-Holland aanspraak kunnen maken op deze subsidiegelden.

Naast deze programma's heeft de EU veel thematische subsidieprogramma's waar de Europese Commissie zelf de regie heeft en stakeholders de mogelijkheid geeft om subsidie aan te vragen. Voor de aankomende programmaperiode zien wij dat veel van deze thematische programma's steeds meer aansluiten op provinciaal beleid. Zo sluiten de Europese instrumenten die voortkomen uit de EU Green Deal en het bijbehorende 'Fit for 55'-pakket goed aan op onze provinciale ambities om een groene transitie te bewerkstelligen. Het is onze ambitie om deze Europese subsidiekansen optimaal te benutten. Dit vraagt dat wij tijdig Europese financieringskansen signaleren en waar mogelijk Europees beleid beïnvloeden.²

2.4 Verbinding met Internationalisering

Het vestigingsklimaat van Noord-Holland biedt veel kansen voor internationale bedrijven, en voor Noord-Hollandse bedrijven op de internationale markt. Via de opgave Internationalisering binnen ons economisch beleid stimuleren wij deze kansen. Op het gebied van kennisuitwisseling en ondersteuning van het MKB zien wij raakvlakken tussen de Europastrategie en Internationalisering. Wij streven ernaar om de activiteiten op het gebied van internationale zaken en Europese zaken zoveel mogelijk op elkaar te laten aansluiten. Binnen onze Europese activiteiten richten wij ons op de prioritaire onderwerpen in de Europastrategie. Voor andere internationale kansen wordt de Leidraad Internationale Zaken als afwegingskader gebruikt.

² Daarvoor maken we o.a. gebruik van onze samenwerkingen in Randstadverband en het HNP. Voor tijdige signalering van Europese subsidiekansen heeft Europa Decentraal o.a. in samenwerking met het HNP en IPO een [EU fondsenwijzer](#) ontwikkeld. Deze online fondsenwijzer helpt decentrale overheden die op zoek zijn naar financiering voor een bepaald project.

Hoofdstuk 3 Prioritaire onderwerpen

3.1 Energietransitie

3.1.1 Context

De provincie onderschrijft de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs en werkt mee aan de uitvoering van het Nederlands klimaatbeleid. In het Actieprogramma Klimaat 2020-2023 van de provincie staan de acties die Noord-Holland uitvoert met een doorkijk naar 2030. Het Actieprogramma laat zien hoe groot de opgave is en dat er flinke investeringen nodig zijn om de klimaatdoelstellingen van Parijs te behalen. Ondertussen is in Europees verband vastgesteld de klimaatdoelstelling te verhogen en minimaal 55 procent CO₂ -reductie (ten opzichte van 1990) te realiseren in 2030 in plaats van de 49 procent waar Noord-Holland naar streeft. De energietransitie stelt ons voor een flinke opgave en biedt tegelijkertijd ook kansen voor de verduurzaming van onze samenleving en de Noord-Hollandse economie.

Zoals in het 'Actieprogramma Klimaat' wordt gesteld, is beschikbaarheid van de juiste energie-infrastructuur met voldoende capaciteit een essentiële randvoorwaarde om de energietransitie in Noord-Holland te laten slagen. Zonder een goede energie-infrastructuur zijn duurzame ontwikkelingen op het gebied van energie, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en mobiliteit niet mogelijk. Onderdeel van deze infrastructuur en een prioriteit van de provincie is waterstof. Noord-Holland ziet groene waterstof als onmisbare energiedrager om een duurzame, CO₂-vrije energievoorziening te realiseren. Zolang er onvoldoende groene waterstof beschikbaar is om de klimaatdoelen te halen, zien we blauwe waterstof tijdelijk en gedurende de transitiefase als duurzaam alternatief. Het kan dienen als opslag voor overtollige groene elektriciteit en kan worden gebruikt voor veel toepassingen in de industrie en mobiliteitssector. Met name in de (zware) industrie is het mogelijk om met waterstof een grote duurzaamheidsslag te maken. Het Noordzeekanaalgebied (NZKG) en Den Helder zijn belangrijke energieknooppunten. Deze Noord-Hollandse regio's kunnen dienen als belangrijke schakels in het toekomstige nationale en Europese energiesysteem.

De volgende provinciale beleidsdocumenten vormen de inhoudelijke basis voor onze Europese activiteiten m.b.t. energietransitie:

- [Actieprogramma Klimaat 2020-2023](#)
- [Waterstofstrategie](#)
- [Regiodeal Kop van Noord-Holland](#)
- [Programma Tata Steel 2020 - 2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond](#)
- [Regionaal Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland](#)
- [Focus Smart Mobility](#)

3.1.2 Doelen

Bovengenoemde opgaven gaan verder dan onze provinciegrens, de landsgrens of zelfs de grenzen van de Europese Unie. Samenwerking en kennisuitwisseling op Europees niveau is voor Noord-Holland belangrijk om een aantal van deze belangrijke voorwaarden voor de energietransitie te kunnen bewerkstelligen. Wij kiezen ervoor om daarbij specifiek in te zetten op:

1. *Aansluiten op Europese ontwikkelingen m.b.t. duurzame energie-infrastructuur*

De Noord-Hollandse economie en de aanpak van onze duurzaamheidopgaven zijn voor een groot deel afhankelijk van Europese ontwikkelingen en aansluiting op een Europese energie-infrastructuur. Via verschillende voorstellen wil de EU de ontwikkeling van een dergelijke infrastructuur bevorderen om minimaal de 55 procent CO₂ -reductie in 2030 te bewerkstelligen. Het gaat o.a. om de volgende initiatieven:

- Met de Europese verordening [TEN-E](#) wordt er ingezet op het verbinden, moderniseren en koolstofvrij maken van de trans-Europese energienetwerken;
- Met de verordening voor de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen ([AFI](#)) wil de Europese Commissie de uitbreiding van het Europees netwerk aan oplaad- en tankstations voor voertuigen op alternatieve brandstoffen, voornamelijk elektriciteit, aardgas (CNG/LNG) en waterstof mogelijk maken;
- De richtlijn voor hernieuwbare energie ([RED](#)) is het juridische kader voor de ontwikkeling van hernieuwbare energie in alle sectoren van de economie van de EU. Het stelt gemeenschappelijke beginselen en regels vast om belemmeringen weg te nemen, investeringen te stimuleren en kostenbesparingen in technologieën voor hernieuwbare energie te stimuleren, en stelt burgers en bedrijven in staat deel te nemen aan de transformatie van schone energie.

Deze wet- en regelgeving heeft vaak directe effecten in vervolgtrajecten, zoals het nationaal waterstofprogramma dat voortbouwt op de regelgeving van de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen (AFI). Wij willen dat Noord-Holland een prominente plek heeft in deze plannen van de EU, zodat de Noord-Hollandse energietransitie zoveel mogelijk wordt ondersteund door Europa. We hebben daarbij volgende speerpunten:

- i. Standaardisatie van techniek en verdere regelgeving voor duurzame-energie in de sector voor zwaar transport over de weg en over water;
 - ii. Het stimuleren van de aanleg van slimme laadinfrastructuur, energieopslag, en bunkerinfrastructuur;
 - iii. Het zorgen voor een gunstigere prijs voor alternatieve duurzame brandstoffen en elektriciteit t.o.v. fossiele brandstoffen;
 - iv. Het zorgen voor een versnelde uitrol van het Europese netwerk van laadinfrastructuur voor personenvoertuigen en goederenvoertuigen.
2. *Het ondersteunen van de groei van de waterstofeconomie in met name het NZKG en Den Helder*

Noord-Holland heeft de positie en ambitie om te verduurzamen en daarom een internationale rol van betekenis te spelen in de opkomende waterstofeconomie. Wij zien waterstof als een belangrijk middel tot een koolstof neutrale toekomst van Noord-Holland. Waterstof is essentieel voor het voortbestaan van de havens en de industrie van Noord-Holland en een kans om de energietransitie te versnellen. Vanuit Noord-Holland kunnen we met onze projecten substantieel bijdragen aan het creëren van een internationale waterstofmarkt en het realiseren van de klimaatdoelstellingen. In Europa wordt ingezet op waterstof met de volgende initiatieven:

- EU strategie voor energie systeemintegratie: initiatief waarin uiteengezet wordt hoe het energiesysteem flexibeler kan worden gemaakt, door energie vrij uit te wisselen tussen de consument en producent en tussen verschillende eindgebruikers. Daarbij kunnen nieuwe technologieën worden gestimuleerd en gemakkelijker worden geïntegreerd in de

energiemarkt. Hierdoor ontstaat een klimaatneutraal energiesysteem met hernieuwbare elektriciteit, circulariteit en hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen als kern.

- De EU waterstofstrategie gaat specifiek in op de noodzakelijke stappen om van hernieuwbare en koolstofarme waterstof een sleutelproduct in het energiesysteem te maken.

Noord-Holland heeft de volgende speerpunten om de ambities in onze eigen waterstofstrategie waar te kunnen maken:

- i. Wij willen dat het landelijk hoofdnetwerk voor waterstof (*waterstofbackbone*) van Nederland Den Helder en IJmond verbindt en deze laten aansluiten op de Europese *waterstofbackbone*;
- ii. Wij willen de Europese status van *Hydrogen Valley* behalen om van Noord-Holland een duurzame waterstofhub te maken;
- iii. Wij willen Europese erkenning van het nut van het gebruik van blauwe waterstof als tussenstap richting het volledig gebruik van groene waterstof;
- iv. We willen dat de EU de transitie naar waterstof stimuleert door meer subsidies voor kapitaalinvesteringen (CAPEX) beschikbaar te stellen, alsook subsidies voor de operationele kosten (OPEX) van nieuwe waterstoftechnologieën;
- v. Wij willen soepelere staatsteunregels voor duurzame energieopwekking en gebruik;
- vi. Wij willen stimulerend beleid voor de opschaling van internationale waterstofketens.

3.2 Land- en Tuinbouw

3.2.1 Context

De landschappelijke en economische waarde van de land- en tuinbouwsector is groot voor Noord-Holland. Onze agrarische sector levert producten van hoge kwaliteit voor de nationale, Europese en mondiale markt. Bovendien is de innovatie in met name de tuinbouwsector een belangrijk exportproduct voor Nederland. De hoogwaardige en uiterst efficiënte tuinbouwsector kan, met innovatieve oplossingen, een gidsrol spelen bij het behalen van de Europese duurzaamheidsambities. Onze landbouwsector kent echter ook veel uitdagingen om te verduurzamen en tegelijkertijd het gezonde voedsel betaalbaar te houden. De provincie streeft naar een productiesysteem met gezonde verdienmodellen voor ondernemers, maar wat ook goed is voor het klimaat, de bodem, het milieu en dierenwelzijn. Dit vraagt om transitie op verschillende niveaus zoals meer productie en consumptie van plantaardige producten (de eiwittransitie), het verkorten van de ketens en het voorkomen van voedselverspilling.

De EU bepaalt vrijwel alle kaders op het landbouwdossier met name via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), integraal verweven met het Europese beleid voor onder meer water, klimaat, energie en biodiversiteit. Daarnaast bepaalt Europa de kaders voor een gezonde marktordening. Het GLB bestaat uit twee pijlers: (1) directe betalingen en het markt- en prijsbeleid en (2) het plattelandsontwikkelingsbeleid. De EU ziet de landbouwsector als belangrijke schakel om de doelstellingen van de EU Green Deal te behalen en heeft de plannen daarvoor gepresenteerd in de Europese boer-tot-bord strategie en de biodiversiteitsstrategie 2030. Deze plannen richten zich o.a. op het ontwikkelen van wetgeving om het gebruik van pesticiden terug te dringen, het aandeel van biologische landbouw in de EU te vergroten en voedselverspilling in de detailhandel en bij de consument te beperken. Daarnaast ziet de EU, net als Noord-Holland, digitalisering als een noodzakelijk instrument om de omslag naar een duurzame landbouw te realiseren.

De volgende provinciale beleidsdocumenten vormen de inhoudelijke basis voor onze Europese activiteiten m.b.t. land- en tuinbouw:

- [Omgevingsvisie 2050](#)
- [Strategisch Beleidskader Economie](#)
- [Uitvoeringsagenda Economie 2021-2023](#)
- [Voedselvisie 2020-2030](#)
- [Natuurbeheerplan](#)
- [Watervisie](#)

3.2.2 Doelen

In Europees verband heeft Noord-Holland zich de afgelopen jaren ingezet om innovatie en duurzaamheid in de land- en tuinbouwsector te stimuleren. Door het delen van kennis, het opzetten van lobbytrajecten en het aangaan van samenwerkingen met partners heeft Noord-Holland in Brussel op dit dossier een stevige positie opgebouwd. Deze positie willen wij de komende jaren verder benutten door:

1. *De Europese boer-tot-bord strategie optimaal te laten bijdragen aan onze eigen Voedselvisie en uitvoeringsagenda economie*

In de voedselvisie is het doel te komen tot een duurzaam voedselsysteem waarbij economie, ecologie, ruimte en het sociale aspect beter in evenwicht zijn. De provincie kan deze transitie niet alleen bewerkstelligen en heeft daar alle overheidslagen en het totale voedselnetwerk en andere partijen voor nodig. We zien mogelijkheden voor samenwerking op de uitvoering, omdat voor het beleidsvoornemens vanuit Europa, het Rijk, provincie en gemeenten goed op één lijn liggen. De Noord-Hollandse tuinbouwsector kan daarbij een belangrijke rol spelen. Wij vragen in Europa aandacht voor de positie van onze tuinbouwsector en hebben daarbij de volgende doelen:

- i. Positioneren van onze regio en met name erkenning van de tuinbouw als innovatieve sector om de doelen van de Europese boer-tot-bord strategie te behalen. We continueren onze lobby richting de Europese instellingen om onze innovatieve tuinbouwsector als oplossing te zien voor uitdagingen op het gebied van verduurzaming van (vers)logistiek en voor regeneratieve landbouw. Ook de kringlooplandbouw zien wij als de juiste weg naar de verdere verduurzaming van de landbouw en de groene transitie.
- ii. Uitwisselen van kennis om innovatie in de land- en tuinbouwsector te stimuleren. Wij halen kennis uit andere Europese regio's en zien een rol voor Noord-Holland om *best practices* te delen en internationaal een gidsrol te spelen.
Hiervoor zoeken wij de samenwerking op met regionale Greenports (o.a. Greenport Noord-Holland Noord en Greenport Aalsmeer) en met tuinbouwregio's en -clusters in andere EU-lidstaten. Gezamenlijk wordt ingezet op de versnelling van duurzame voedselsystemen, de van boer-tot-bord strategie is hierbij een instrument. Verder zijn innovaties in de zaadveredeling, de samenwerking met de partijen in Greenports Nederland en het werken met collectieven in de landbouw voorbeelden van een landbouwsector die bijdraagt aan duurzame oplossingen voor grote maatschappelijke vraagstukken. Onze voorbeelden kunnen andere lidstaten stimuleren hun bijdrage te leveren aan de groene transitie. Daarnaast willen wij leren over de toepassing en doorontwikkeling van digitale oplossingen

in andere Europese regio's.

2. *Aandacht te vragen voor een duurzaam Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)*

De afgelopen jaren heeft Noord-Holland zich ingezet om namens de provincies de belangen binnen het GLB te behartigen. Dit heeft o.a. geleid tot een meer duurzame besteding van de GLB middelen en vereenvoudiging van de uitvoering. Op nationaal niveau heeft dit geleid tot een grotere rol van de provincies bij de uitwerking van het GLB. Er is echter een grotere omslag van het GLB nodig om op Europees en provinciaal niveau de transitie naar een meer duurzame landbouwsector te kunnen bewerkstelligen. Om die reden blijven wij ons inzetten voor effectieve wet- en regelgeving en een meer duurzame besteding van de middelen in het GLB.

3.3 Circulaire Economie

3.3.1 Context

De provincie wil in 2050 volledig circulair en klimaatneutraal zijn. De urgentie voor een circulaire economie komt voort uit het besef dat we meer grondstoffen gebruiken dan de aarde aan kan. Door een groeiende wereldbevolking en toenemende welvaart stijgt de vraag naar grondstoffen. Hierdoor worden grondstoffen steeds schaarser en zal het huidige economische systeem uiteindelijk vastlopen. In een circulaire economie worden zo min mogelijk grondstoffen verspild, waardoor bedrijven minder afhankelijk worden van schaarse grondstoffen. Daarnaast kunnen nieuwe verdienmodellen ontstaan die leiden tot een betere mondiale concurrentiepositie en economische stabiliteit. De transitie naar een circulaire economie levert daarmee kansen op voor zowel het milieu als de economie. Ook is er een belangrijke link tussen circulaire economie en de aanpak van klimaatverandering. Uit onderzoek is gebleken dat de transitie naar een circulaire economie een significante bijdrage kan leveren aan de noodzakelijke CO₂-reductie. In de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 staat omschreven wat we doen om een versnelling richting een circulaire economie te verwezenlijken.

Als onderdeel van de Europese Green Deal presenteerde de Europese Commissie in 2020 een [Europees Actieplan Circulaire Economie](#). Hierin zijn plannen vastgesteld om duurzame producten de norm te maken. Het doel is om het circulaire materiaalgebruik in de EU in 2030 te verdubbelen en tegelijkertijd de economische groei te stimuleren. Het plan richt zich op elektronica, [textiel](#), [plastic\(verpakkingen\)](#) en [voedsel](#). De Europese Commissie zal in het kader van dit actieplan met toekomstige voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving komen.

De volgende provinciale beleidsdocumenten vormen de inhoudelijke basis voor onze Europese activiteiten m.b.t. circulaire economie:

- [Ontwikkelingsperspectief Circulaire Economie](#)
- [Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025](#)

3.3.2 Doelen

Als provincie willen we zoveel mogelijk aansluiten bij Europese ontwikkelingen m.b.t. de transitie naar een circulaire economie. Het Europees Actieplan Circulaire Economie biedt kansen voor Europese regelgeving en subsidiemogelijkheden om de transitie naar een Noord-Hollandse circulaire economie te versnellen. Op dit moment bestaan er echter ook (Europese) barrières die circulair ondernemen in de weg staan. Ons doel is om belemmerende wet- en regelgeving voor circulaire

ondernemers aan te kaarten en zoveel mogelijk weg te nemen én bij te dragen aan de invoering van gewenste stimulerende wet- en regelgeving. We hebben daarom onderstaande lobbydoelen geformuleerd:

1. Een Europese minimumnorm voor het gebruik van recyclaten m.b.t. plastic en textiel

In de huidige economie is het in de meeste gevallen goedkoper om niet eerder gebruikte grondstoffen te gebruiken in nieuwe producten i.p.v. gerecyclede materialen. Het gebruik van gerecycled materiaal is volgens de industrie vaak te duur en er is sprake van te weinig aanbod en te lage kwaliteit. Tegelijkertijd investeren recyclingbedrijven niet in innovatie en opschaling omdat er onvoldoende vraag is vanuit de industrie. Een manier om dit te doorbreken is om het gebruik van recyclaat verplicht te stellen bij nieuwe producten. Wij vinden het van belang dat dit op Europees niveau gebeurt, omdat dit de meeste impact heeft en zorgt voor een gelijk speelveld. In het Europese Actieplan Circulaire Economie kan verplicht gebruik van recyclaat voor bepaalde onderdelen een mogelijke maatregel worden. Dit geldt voor de Europese Strategie voor Duurzaam Textiel, de verpakkingsrichtlijn (plastic) en de richtlijn voor duurzame producten (met name plastic).

2. Belemmerende Europese regelgeving voor circulair ondernemen wegnemen

Innovatieve Noord-Hollandse circulaire ondernemers zijn belangrijk voor het behalen van onze doelen op het gebied van circulaire economie. Zij lopen voor de uitvoering van hun activiteiten echter geregeld tegen belemmerende Europese regelgeving aan. Een veel gehoord probleem is dat potentiële grondstoffen uit afval vaak niet verder gebruikt kunnen worden. Reden daarvan is dat deze grondstoffen binnen de Europese regelgeving ook na zuivering als afval bestempeld blijven. Ook zien we dat lidstaten nieuwe Europese regelgeving vaak verschillend implementeren, wat zorgt voor een ongelijk Europees speelveld. Wij ondersteunen Noord-Hollandse circulaire ondernemers door deze belemmerende wet- en regelgeving op Europees niveau aan te kaarten.

3. Verschuiving van belasting op arbeid naar belasting op grondstoffen

Een verschuiving van belasting op arbeid naar grondstoffengebruik creëert een impuls om zuiniger om te gaan met het gebruik van (schaarse) grondstoffen. Daarbij wordt door deze belastingverschuiving arbeid goedkoper, waardoor het aantrekkelijker wordt om producten te repareren of assembleren. Zo worden ook meer circulaire businessmodellen haalbaar. Deze grote verschuiving vraagt een systeemverandering van het belastingstelsel op zowel nationaal als Europees niveau. Op dit moment zien wij dat dit voorstel bij veel partijen nog niet (of niet goed genoeg) bekend is en daarom ook op weerstand stuit. Wij richten ons daarom in eerste instantie op het organiseren van draagvlak voor het grotere verhaal op zowel Rijks- als Europees niveau onder meer via het goed bekend maken van de systematiek.

3.4 Slimme, Schone & Veilige mobiliteit

3.4.1 Context

De bereikbaarheid in Noord-Holland is de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan. We zien dat de mobiliteitsnetwerken in en tussen steden en kernen vaak overbelast zijn en voor hinder voor de omgeving zorgen. De groei van het aantal inwoners en de werkgelegenheid zorgt voor meer mobiliteit, meer vraag naar energie en meer vraag naar ruimte en infrastructuur. Daarbovenop vragen opgaven als klimaatverandering en energietransitie ook wat van mobiliteit. In het provinciaal Perspectief Mobiliteit worden deze hoofdopgaven bij elkaar gebracht en wordt de beleidsinzet geformuleerd waarmee we de ontwikkelingen goed kunnen faciliteren. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat de benodigde groei alleen mogelijk is als verplaatsingen van deelnemers

aan het verkeer op een slimme, duurzame en veilige manier gebeuren. Dit vraagt om een mobiliteitstransitie waarbij ruimtelijke en economische ontwikkeling wordt gefaciliteerd, maar zonder extra belasting van het mobiliteitssysteem en op zodanige, slimme wijze dat het mobiliteitssysteem duurzamer en veiliger wordt. We sturen op een optimale afstemming tussen ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur, met behoud van landschap en cultuurhistorie.

Deze mobiliteitstransitie is alleen mogelijk in samenhang met andere transitieën en in samenwerking met partners, gemeenten, Rijk en de EU. De Slimme en Duurzame Mobiliteitsstrategie maakt een belangrijk onderdeel uit van de Europese Green Deal. Deze strategie moet bijdragen aan de Europese doelstelling om in 2050 de uitstoot in de transportsector met 90% te verminderen en tegelijkertijd een slimme, veilige, concurrerende en toegankelijke connectiviteit te realiseren. Net als de provincie zoekt de EU daarbij nadrukkelijk de samenwerking op en nodigt stakeholders uit om mee te denken over de uitwerking van deze strategie.

De volgende provinciale beleidsdocumenten vormen de inhoudelijke basis voor onze Europese activiteiten m.b.t. mobiliteit:

- [Perspectief Mobiliteit](#)
- [Regionaal Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland](#)
- [Focus Koers Smart Mobility 2022-2025](#)
- [Integraal meerjarenprogramma infrastructuur 2021-2028](#)
- [Nota infrastructurele kapitaalgoederen 2020-2023](#)

3.4.2 Doelen

De Europese Slimme en Duurzame Mobiliteitsstrategie bevat verschillende initiatieven die de komende jaren als leidraad gelden om tot nieuwe Europese wetgeving te komen en instrumenten te ontwikkelen om de mobiliteitstransitie te versnellen. Naar verwachting komen daarvoor de provincie zowel verplichtingen als kansen uit voort die van invloed zijn op de uitvoering van het Noord-Holland Perspectief Mobiliteit. Wij zoeken daarom samenwerking in Europees verband om Europa optimaal te laten bijdragen aan de integrale provinciale mobiliteitsopgaven. In die samenwerking zetten wij in op het volgende:

1. *Verbreding van de Europese doelstellingen voor de aanleg van grootschalige duurzame laadinfrastructuur*

De provincie zet in op het verduurzamen van de mobiliteit door te stimuleren dat meer voertuigen op schone, niet-fossiele brandstoffen kunnen voortbewegen om de CO₂-uitstoot (en andere emissies) fors te verlagen. Een goede energie-infrastructuur (zie 3.1 Energietransitie) en het realiseren van laadinfrastructuur die de verduurzaming van vervoermiddelen mogelijk maakt, is daarbij van belang. Wij zien de EU als belangrijke partner om de aanleg van die laadinfrastructuur te realiseren. Op dit moment zet de EU echter voornamelijk in op laadinfrastructuur langs de corridors van het Trans-European Transport Network (TEN-T). Voor Noord-Holland betekent dit dat voornamelijk de MRA en in het bijzonder het stedelijk knooppunt Amsterdam kan profiteren van EU maatregelen om die laadinfrastructuur te stimuleren. Dit terwijl onze mobiliteitsopgaven er ook op gericht zijn om de aansluiting tussen de MRA en Noord-Holland Noord te realiseren. De nieuwe Europese AFI-verordening biedt hiervoor mogelijk kansen.

2. *Kennisuitwisseling over Smart Mobility stimuleren met als doel standaardisering van innovaties op Europees niveau*

In Europa zijn hele goede voorbeelden te vinden, bijvoorbeeld als het gaat om de toepassing van *mobility as a service* en deelsystemen. Door op Europees niveau samen te werken hebben we toegang tot innovatieve oplossingen voor Smart Mobility. Daarnaast bepaalt de EU de standaarden voor ontwikkelingen waar we mee bezig zijn, zoals voor de uitwisseling van data tussen partijen. De ontwikkeling van een Europees *Internet of Things* waarbij goederen efficiënter vervoerd worden is cruciaal voor het leefbaar houden van Noord-Holland en het efficiënter omgaan met de druk op onze infrastructuur. Door deelname aan Europese projecten blijven we op de hoogte van de laatste ontwikkelingen rondom deze standaarden en kunnen we voorbeelden uit onze eigen provincie onder de aandacht brengen bij de Europese Commissie.

Bijlagen

Bijlage 1: Netwerken en samenwerkingsverbanden

De provincie Noord-Holland werkt in verschillende samenwerkingsverbanden en netwerken aan beleidsbeïnvloeding in Brussel, zowel nationaal als internationaal. De schaalgrootte van Noord-Holland is te klein om alleen iets voor elkaar te krijgen in Brussel. Alleen wanneer er samen wordt gewerkt is het mogelijk voorstellen te beïnvloeden en wijzigingen aan te brengen. Samenwerking kan plaats vinden in vaste netwerken en in flexibele verbanden. Gebleken is dat samenwerken de boodschap versterkt.

Hieronder een overzicht van de samenwerkingen en netwerken waarin Noord-Holland deelneemt. In deze netwerken hebben de leden gezamenlijke belangen of doelstellingen benoemd, als doel van het netwerk en de reden waarom het netwerk in Europa actief is.

Huis van de Nederlandse Provincies (HNP)

Om de slagkracht te vergroten, maar ook om het werk efficiënt te verdelen werkt Noord-Holland in IPO/HNP- verband samen. Deze samenwerking vindt deels plaats in het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel en tussen provincies in Nederland. Ten behoeve van deze samenwerking is er een beleidsdocument opgesteld, het jaarlijkse werkplan van het HNP. In het HNP werken alle twaalf provincies samen voor beleidsbeïnvloeding in Brussel onder de coördinatie van het IPO. Ieder jaar maken zij een werkplan, dat is gebaseerd op de voorstellen van de Europese Commissie en waarin de werkafspraken vastliggen. Dit werkplan wordt vastgesteld door het HNP-bestuur, waarna het ter kennisgeving wordt aangeboden aan het IPO-bestuur. Gedeputeerde Zaal is lid van het HNP-bestuur, Commissaris Van Dijk is voorzitter van het HNP-bestuur.

De Randstadsamenwerking

De Randstadsamenwerking is een verband tussen de vier Randstadprovincies. Deze provincies werken intensief samen op bepaalde Europese onderwerpen waar het een gezamenlijk belang betreft. De vier provincies werken niet alleen intensief samen maar vertrouwen elkaar ook werkzaamheden toe waarbij zij het geheel vertegenwoordigen. Gezamenlijke doelstellingen en activiteiten hebben zij geformuleerd in het samenwerkingskader. Dit samenwerkingskader is in 2020 opgesteld voor onbepaalde tijd. De ambitie van de samenwerkende Randstadprovincies is in het samenwerkingskader als volgt geformuleerd: *De bundeling van krachten beoogt bij te dragen aan onze alertheid, betrokkenheid en slagvaardigheid met betrekking tot EU-zaken. Ook werkt de samenwerking beleidsconsistentie tussen de Europese en de provinciebestuurslagen in de hand en stelt deze ons in staat anticiperend en doelgericht op te treden ten aanzien van nieuw EU-beleid en nieuwe EU-regelgeving. De samenwerking draagt bij aan de effectiviteit van de EU-belangenbehartiging van elk van de provincies afzonderlijk als ook van de vier provincies gezamenlijk.* Gedeputeerde Zaal is momenteel lid van het Randstadbestuur.

Samenwerking in de [metropoolregio Amsterdam \(MRA\)](#)

Ook is de provincie Noord-Holland onderdeel van het samenwerkingsverband van de MRA. Naast Noord-Holland zijn 32 gemeenten, de provincie Flevoland en de Vervoerregio Amsterdam onderdeel van de MRA. Dit samenwerkingsverband heeft eigen thema's en netwerken waar het Europees actief is en daarbij ook Noord-Holland vertegenwoordigt. Over de inhoudelijke inbreng op de onderwerpen bestaat afstemming en samenwerking tussen de MRA-partners en Noord-Holland om onze boodschap te versterken.

Via het netwerk van de MRA willen we erkenning voor blauwe waterstof als belangrijkste doel voor de industrie en de havens in de IJmond en Den Helder. De energietransitie is één van de drie prioritaire thema's waar de MRA op actief is richting Brussel. Mobiliteit en circulaire economie zijn de andere MRA thema's.

Sinds twee jaar is Noord-Holland de inzet op de MRA-samenwerking aan het verstevigen voor wat betreft onze Europese activiteiten. Zo is de MRA lid van het ACR+ netwerk geworden. Dit netwerk kan worden ingezet voor de gedeelde belangen van Noord-Holland en de MRA op het gebied van circulaire economie en duurzaam grondstofgebruik. Circulair textiel is een van de onderwerpen, waarop de Europese Commissie met voorstellen voor richtlijnen gaat komen en waar het netwerk interesse in heeft. Hier kan de MRA ook optrekken met de Nederlandse textielhubs (Amsterdam/Zaanstreek, Tilburg, Twente en Arnhem/Wageningen).

[ACR+](#) is een netwerk voor steden en regio's met het doel om een duurzaam beheer van grondstoffen te promoten en de transitie naar een circulaire economie te versnellen, binnen de deelnemende regio's en daarbuiten. ACR+ is ook open voor deelname van andere belangrijke actoren in het veld zoals NGO's, kennisinstituten, en private organisaties.

Europees [Comité van de Regio's \(CvdR\)](#)

Het Comité van de Regio's is de spreekbuis van regio's en steden in de EU. Het vertegenwoordigt lokale en regionale overheden in de EU en geeft advies over nieuwe voorstellen van de Europese Commissie die invloed hebben op steden en regio's. Het Comité is een politieke assemblee bestaande uit 329 leden en 329 plaatsvervangers uit alle EU-landen, die gekozen zijn op lokaal of regionaal niveau. Ze komen zes keer per jaar in Brussel bijeen om hun adviezen over voorgestelde wetgeving te bespreken en het eens te worden over resoluties waarin zij de EU oproepen tot wijzigingen of extra maatregelen. Gedeputeerde Zaal is op dit moment namens Noord-Holland vertegenwoordiger in het CvdR. Zij levert inbreng op de adviesrapporten, dient amendementen in en neemt deel aan de stemmingen over de adviesrapporten.

[Conference of Peripheral Maritime Regions \(CPMR\)](#) en [North Sea Commission \(NSC\)](#)

Noord-Holland is actief lid van de CPMR en de NSC. De CPMR brengt 150 regio's uit 24 landen binnen en buiten de EU samen en is door haar omvang en expertise een invloedrijke organisatie in Brussel met een goede toegang tot de Europese Commissie en het Europees Parlement. De organisatie opereert als een denktank en als een lobbyorganisatie voor de deelnemende regio's. Als voorzitter van de CPMR vertolkt gedeputeerde Loggen het standpunt van de organisatie in *high level meetings* en in rechtstreekse contacten met leden en hoge ambtenaren van de Europese Commissie en met leden van het Europees Parlement. Waar mogelijk brengt hij daarbij ook de Noord-Hollandse en Nederlandse belangen in en brengt hij Noord-Hollandse expertise in. De naamsbekendheid van Noord-Holland neemt daardoor toe. Inhoudelijk ligt de focus van CPMR op maritieme onderwerpen, regionaal economisch beleid, klimaat, transport & bereikbaarheid, energietransitie, migratie en de positie van de regio's in de beleidsbepaling van de Europese Unie. Doordat het netwerk beschikt over een deskundige staf wordt ons bovendien werk uit handen genomen bij zowel (de voorbereiding van) beleidsbeïnvloeding als bij informatieverwerving en kennisdeling.

De NSC is één van de zes geografische commissies van de CPMR en daarmee een samenwerkingsplatform voor regio's aan de Noordzee. Alle Nederlandse kustprovincies inclusief de provincies Flevoland en Drenthe zijn lid van de NSC. In totaal is een dertigtal kustregio's langs de Noordzee (ook uit Noorwegen en het VK) lid van de NSC. Het doel is de partnerschappen tussen de

regionale overheden te versterken voor de uitdagingen en kansen die de Noordzeeregio biedt. De thema's in de NSC Strategy zijn o.a.: circulaire economie, transport, klimaatadaptatie, duurzame energie, maritiem beleid en "smart" regions (o.a. recycling, *biobased economy*, *waste management* en innovaties in duurzaam inkoopbeleid). Gedeputeerde Pels neemt deel aan de werkgroepen van de NSC, die zich met circulaire economie bezighouden.

POLIS

POLIS is het meest vooraanstaande netwerk voor Europese regio's en steden op het gebied van innovatieve technologieën en beleid voor lokaal transport en mobiliteit. Het doel is om lokaal transport en mobiliteit te verduurzamen door kennisuitwisseling tussen Europese lokale en regionale overheden en andere stakeholders zoals kennisinstituten, actoren uit de sector, en NGO's. Daarnaast doet de organisatie aan Europese beleidsbeïnvloeding door voor de belangen van steden en regio's op te komen in dialoog met Europese beleidsmakers. De provincie Noord-Holland is in 2016 lid geworden van het POLIS netwerk. Voor Noord-Holland ligt de inhoudelijke nadruk op de Smart Mobility en de Richtlijn Intelligente Vervoerssystemen (ITS). Noord-Holland is op ambtelijk niveau actief in dit netwerk.

De uitwisseling van onze kennis en ervaring met andere regio's geeft inzicht in onze marktpositie en in nieuwe mogelijkheden voor toepassingen van slimme infrastructuur en voertuigautomatisering. Digitalisering speelt hierbij een belangrijke rol.

European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry (ERIAFF)

ERIAFF is een informeel netwerk voor regionale overheden, opgericht in 2012. Het netwerk heeft momenteel 50 leden en 38 waarnemende leden uit 21 verschillende Europese landen. Binnen ERIAFF werken de leden samen op thema's van gemeenschappelijk belang, zoals in thematische werkgroepen op specifieke onderwerpen in de voedselindustrie of de tuinbouw, zoals *high tech farming*. Het doel van deze netwerkorganisatie is vooral het bevorderen van innovatieve toepassingen in de regio's op landbouw, tuinbouw, bosbouw en de voedselindustrie. Het netwerk ERIAFF is onze belangrijkste inhoudelijke Europese partner op het tuinbouwdossier. In dat netwerk delen we onze kennis met de partners en zorgen we ervoor dat we samen optrekken om specifieke punten voor elkaar te krijgen bij de Europese Commissie en het Europees Parlement. Denk aan het belang van de korte ketens in de voedselindustrie.

ERIAFF is een ambtelijk netwerk, waarin we samenwerken en kennis en innovaties delen met de andere leden in de EU. Wij zijn sinds 2018 lid van het netwerk ERIAFF en werken inhoudelijk samen in de werkgroep tuinbouw.

Europa decentraal

Europa decentraal is het kenniscentrum voor Europees recht en beleid van en voor (semi) overheidsorganisaties. Het doel van Europa decentraal is de kennis en expertise over Europees recht en beleid en de juiste toepassing ervan bij de decentrale overheden te vergroten en het Europabewustzijn te bevorderen. De doelgroep (decentrale overheden) kan kosteloos gebruik maken van de diensten van het kenniscentrum. Europa decentraal is in 2002 opgericht door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW). Deze genoemde partijen subsidiëren het kenniscentrum sinds 2007 structureel. In 2021 ontwikkelde Europa Decentraal i.s.m. het HNP een [EU fondsenwijzer](#) voor decentrale overheden.